

## **Posudek školitelky na diplomovou práci Jiřího Hambálka na téma *Legalita vojenského zásahu během občanské války v Libyi***

Diplomant si pro svou diplomovou práci zvolil zajímavé, aktuální a dosud ne plně zpracované téma legality vojenské intervence během občanské války v Libyi v roce 2011. Problematiku pojal z pohledu legality použití síly, zaměřil se tedy na rovinu *ius ad bellum*, nikoli *ius in bello*, což je zcela legitimní přístup. Práce je zpracována kompetentně, diplomant prokazuje dobrou znalost mezinárodního práva veřejného a orientaci ve vývoji v Libyi. Je nicméně třeba říci, že obecné části práce (úprava použití síly v mezinárodním právu, vývoj v Libyi) jsou propracovanější než část aplikační (analýza legality vojenského zásahu v Libyi), byť oproti předchozím verzím práce, které jsem jako vedoucí měla možnost číst, došlo u této poslední části k rozvedení a posílení.

### **1. Aktuálnost (novost) a náročnost tématu:**

Vojenská intervence během občanské války v Libyi proběhla před šesti lety, mohlo by se tak zdát, že téma není zcela aktuální. Takové zdání by ale nebylo zcela správné. Libye se s následky občanské války i zahraniční intervence dodnes plně nevyrovнала a je otázka, zda obě události lze již považovat za uzavřenou historii. Intervence v Libyi navíc neměla dopady jen pro tuto severoafrickou zemi. Výrazně ovlivnila také náhled mezinárodního společenství na koncept Odpovědnosti za ochranu (Responsibility to Protect, R2P) a ochotu částí států podpořit využití třetího pilíře R2P, zejména autorizovat použití síly podle kapitoly VII Charty OSN, v následných krizových situacích, např. během občanské války v Sýrii. Prostor šesti let tedy není natolik dlouhý, aby téma učinil nerelevantním. Současně poskytuje dostatečný odstup na to, aby události z roku 2011 a jejich dopady bylo možné lépe hodnotit. Zpracování tématu kladlo na diplomanta střední nároky. Téma použití síly je vždy komplikované, zde je nicméně k dispozici poměrně značný počet materiálů, ze kterých mohl diplomant vycházet.

### **2. Formální stránka práce a využití zdrojů:**

Diplomová práce má nadstandardní délku (celkem 140 stran, z toho 114 stran vlastního textu), počet stran ale zkresluje to, že diplomant nezvolil tradičně doporučený font písma (12 Times New Roman). Nedokážu tedy říci, kolik má práce stran, resp. normostran reálně, je nicméně zjevné, že požadavkům Právnické fakulty UK na minimální délku daného typu kvalifikačních prací odpovídá. Po jazykové stránce je práce na slušné úrovni, překlepů či gramatických chyb je v ní pomálu. Práce vychází z odpovídajícího počtu primárních zdrojů a sekundární literatury, byť k tématu použití síly by pochopitelně bylo možné najít výrazně více zdrojů. Mezi citovanými prameny jsou hojně zastoupeny internetové zdroje. To je v pořádku

tam, kde se opravdu jedná o zdroje dostupné jen online. Naopak u časopiseckých článků, jež mají vedle tištěné i online verzi, by bylo vhodnější jejich zařazení do kategorie Literatura. Způsob využití a citování zdrojů je standardní.

### **3. Obsahová stránka práce:**

Diplomová práce je rozčleněna do úvodu, šesti kapitol a závěru. V úvodu diplomant stručně představuje téma a vymezuje cíl práce, jímž je „*odpovědět na otázku, zdali byl zásah NATO v průběhu občanské války v Libyi v roce 2011 v souladu s mezinárodním právem*“ (str. 6). Šest věcných kapitol by reálně bylo možno rozdělit do tří částí. První, tvořená kapitolami 2-5, zahrnuje obecné pojednání o úpravě použití ozbrojené síly v mezinárodních vztazích. Diplomant nejprve uvádí obecně přijaté výjimky, tj. sebeobranu a kolektivní akce s mandátem Rady bezpečnosti OSN, a následně diskutuje roli regionálních organizací při udržování míru a bezpečnosti a koncepty humanitární intervence a odpovědnosti za ochranu. V názvu kapitoly 3 je nejspíše chyba, protože mluví o roli organizací kolektivní bezpečnosti, ve skutečnosti ale pojednává o organizacích kolektivní sebeobranu (podkapitola 3.2). Druhou část práce tvoří kapitola 6, kde diplomant popisuje vývoj v Libyi během občanské války a vojenského zásahu sil NATO. Popis je zajímavý, byť možná na práci daného rozsahu až příliš detailní.

Těžiště práce by měla tvořit poslední část obsažená v kapitole 7. Jak již bylo řečeno, tato část mohla být pojata šířeji, předložený rozbor nicméně postačuje k tomu, aby autor dospěl k určitým závěrům a zodpověděl otázku položenou v úvodu práce. Jeho odpověď zní tak, že vojenský zásah v Libyi měl legální právní základ, daný rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1973 (2011) opřenu o koncepcie odpovědnosti za ochranu, v období do 19. března 2011, následně ale intervenující aktér, NATO, mandát obsažený v dané rezoluci přesáhl, a jeho akce tak nabyla protiprávní (resp. ztratila legální) charakter. Tento závěr odpovídá názoru velké části mezinárodněprávních expertů, kteří se k tématu vyjadřovali. V práci chybí podrobnější zamyšlení nad tím, jaké dopady měla, má a ještě může mít vojenská intervence v Libyi na mezinárodní právo a některé jeho nového instituty, především pak právě koncept odpovědnosti za ochranu. K této otázce by se diplomant mohl vyjádřit během obhajoby. Dále by se mohl zamyslet nad tím, jakou roli v udržování míru a bezpečnosti ve světě by podle jeho názoru měly sehrávat regionální organizace a organizace kolektivní sebeobranu a zda by se práva a povinnosti těchto dvou typů entit v oblasti použití síly měly nějak lišit, nebo by měly být identické.

#### **4. Závěry a doporučení:**

Diplomová práce Jiřího Hambálka *Legalita vojenského zásahu během občanské války v Libyi* splňuje přes dílčí výhrady uvedené výše nároky kladené na tento typ kvalifikačních prací na PF UK. Proto ji **doporučuji** k obhajobě a předběžně ji hodnotím jako **velmi dobrou až výbornou**. Během obhajoby by se diplomant měl vyjádřit k otázkám obsaženým v posudku.

V Praze dne 11. července 2017



Doc. JUDr. PhDr. Veronika Bílková, PhD., E.MA